Nu ved jeg godt, at mange vil sige, at det, at forlange Valgret og Valgbarhed for den gifte Kvinde for Øjeblikket, er ørkesløs Tale; thi det er upraktisk, vi maa tage Forholdene, som de er, Grundloven maatte ellers helt forandres; og naturligvis maa den forandres, den er dog ikke evig og uforanderlig. Den gifte Kvinde er Centrum i Kvindesagen, saa vist som Ægteskabet er Slægtens Vugge; her er Udgangspunktet, her maa der begyndes. Barnet maa fødes af en fri Moder i et frit Hjem med sin Valgret og Valgbarhed for Øje.

Og lad os ikke imponeres af Tidens aandløse Raab: »upraktisk!« thi det hører man overalt, naar Mennesket ikke vil have med dybere Tanker at gøre, saa kalde de dem blot upraktiske, og dermed lade mange sig slaa af Marken. Nej, er en Tanke eller en Ide blot *Sandhed*, da skal vi ikke være bange for at give den Næring; thi er den først bleven en Kraft i Folket, saa finder den ogsaa nok Midler til en praktisk Løsning.

Lad os derfor sætte alt ind paa at holde klare Principper under hvilken som helst Taktik, vore politiske Kvindesagsvenner maa øve, og højt og lydt udtale, at det, vi Kvinder vil, er *politisk og kommunal Valgret og Valgbarhed baade for den gifte og for den ugifte Kvinde.*

Ikke en Kamp mod Vejrmøller, men mod den lovbeskyttede Usædelighed.

Svar til —*B*—

Ved at gennemlæse Artiklen »Usædelighed og Prostitution« i »Hvad vi vil« fra 1ste Oktober d. A. (Nr. 6) blev jeg slaaet af en Iagttagelse:

I Artiklen bebrejdes det Federationen[1]), at den kun beskæftiger sig med Spørgsmaalet den lovbeskyttede Prostitution, og Sædelighedssagens Venner opfordres til at rette deres Undersøgelser og Kamp paa Prostitutionens og Usædelighedens *Aarsager*. Denne Anke og Opfordring blev rejst af en Tilhænger af *Socialdemokratiet*.

Det slog mig, at den selvsamme Opfordring stadigt mødte os fra *en ganske anden Side*, da vi begyndte vor Kamp her hjemme for Sædelighedens Sag. Den mødte os fra alle dem, der finde, at den *lovordnede* Prostitution er en god og sømmelig Ting, fra det store Antal af dem, som har deres paa det tørre, og som finde, at den nuværende Samfundsorden er i alle Maader priselig og retfærdig. Ogsaa de sagde dette: Lad Spørgsmaalet om den offentlige Prostitution hvile; dersom I vil noget, saa tag fat paa dens Aarsager, ellers kæmpe i dog i Luften.

Vi opfatte dette som et Forsøg paa at lamme vor Kamp: Ved at faa os til at sprede vore Kræfter, haaber man at gøre vore Bestræbelser upraktiske og unyttige.

Saaledes kan jeg imidlertid efter Begrundelsen af Artiklen i dette Blad ikke opfatte denne. Det indrømmes os, at den bestaaende Prostitutions Lovgivning er en Uretfærdighed — særligt mod Arbejderstanden. Men hvorfor bebrejdes det os da, at vi arbejde paa at faa denne Uretfærdighed fjærnet?

Jo, siges der: Selv om den lovordnede Prostitution ophæves, er Prostitutionen ikke udryddet. Vor Kamp — siges der — er unyttig, en Kamp mod Vindmøller. Det er rigtigt, at Ophævelsen af den kontrollerede Prostitution ikke er en Udryddelse af Prostitutionen; sligt har Federationen aldrig tænkt eller sagt. Men hvis der heraf drages den Slutning, at vor Kamp skulde være unyttig, maa jeg tillade mig at protestere.

Sagen er jo den, at *Utugtens Regulering er i særlig Grad demoraliserende, at den — som indrømmet — ikke kan gennemføres uden Uretfærdighed, særlig mod Arbejderbefolkningen, og at den sætter Kvinden i en ganske anden Stilling over for Sædelighedsloven end Manden.* Alt dette kæmpe vi for at fjærne. Skulde det ikke være et Fremskridt, at faa alt dette fjærnet? Skulde Arbejderne i Danmark virkelig ikke kunne faa Øjet op for, at denne Kamp er værd at støtte?

Jeg kan ikke forstaa, at Arbejderne her kunne holde sig tilbage, — undtagen fra det fortvivlede Standpunkt: Alt eller intet, der bringer enhver Kamp til at løbe ud i Sandet. Saa vidt jeg ser, hviler Artiklen i dette Blads Nr. 6 paa dette Synspunkt. Hertil skal jeg bemærke følgende:

Federationen har jo forlængst traadt sine Børneskо. Den har forlængst overvejet dette Spørgsmaal, og overvejet det grundigt, hvad den skulde tage med i sin Kamp. Den søger sin Styrke i sin Begrænsning; den indskrænkede sig til Kampen mod Utugtens Kontrollering, og der er ingen Grund til at antage, at den efter de gjorte Erfaringer skulde forlade dette Standpunkt, som ogsaa stærkt blev hævdet paa Møder her i Byen. I Kraft af dette har den, *med Støtte af Arbejderstanden*, vundet sine Sejre i England og i Italien. At den ikke vilde være naaet hertil, men at Kampen vilde være staaende endnu i disse Lande, dersom Federationen havde valgt et bredere Program, vil ingen betvivle. Vi har foretrukket at søge at naa det, som inden rimelig Tid sikkert kan ventes opnaaet, fremfor at sprede os paa større Opgaver, hvis Virkeliggørelse i al Fald først vilde kunne ventes i en ubestemmelig Fremtid.

Men »Sædelighedsvennerne« overse ikke, at andre og større Opgaver ligge for, og at det til sidst gælder at ramme »Aarsagerne«. Disses Natur og Lægemidlerne mod dem er jo imidlertid saa omtvistede, at det ikke kan ventes, at alle de, som slutte sig sammen mod den lovordnede Prostitution, ogsaa skulde være enige, naar hin bredere Kamp optages. Mangfoldige af os kunde sikkert have ønsket ogsaa paa Mødet i København at optage disse større Spørgsmaal, men jeg har oplyst Grundene til, at disse ikke kunde og ikke maatte ligge for ved den Lejlighed.

Forfatteren af Artiklen i »Hvad vi vil« kunde maaske bebrejde *hver af os privat,* at vi ikke optræde med Drøftelse af disse Spørgsmaal. Mod Federationen er Anken ubeføjet: den har i England og Italien vist, at den med sit *begrænsede* Program kan sætte igennem, hvad den vil. Jeg har sluttet mig til den i det Haab, at dens begrænsede Opgave ogsaa snart vil blive virkeliggjort her i Landet og forstaar ikke, at man kan undslaa sig ved at støtte os, fordi vi ikke *ogsaa* vil noget andet og mere. Det forekommer mig, at enhver, som er en Modstander af Uretfærdighed, særligt mod de fortrykte i Samfundet, og enhver, der hævder samme Sædelighedslov for Kvinde, som for Mand, maa slutte sig til os for at faa *denne* Uretfærdighed og denne Ulighed fjærnet,

[1]) Den internationale Forening til Sædelighedens Fremme, som nylig holdt sin Konference i København, kalder sig »Federation Britanique Continentale et Generale.«